

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет документальних комунікацій та менеджменту
Кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДОКУМЕНТАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
СИСТЕМ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Рівне, 10 лютого 2016 р.)

Рівне — 2016

Рекомендовано до опублікування кафедрою документальних
комунікацій і бібліотечної справи РДГУ
(протокол № 2 від 28 лютого 2016 р.)

Редакційна колегія: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко,
Р. М. Крет

Загальна редакція М. С. Костенко
Науковий консультант Г. М. Швецова-Водка

УДК 002+01+02

П 78

Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 10 лют. 2016 р.) / ред. кол.: Г. В. Сілкова, Ж. В. Бабенко, М. С. Костенко, Р. М. Крет ; за заг. ред. М. С. Костенко ; наук. консультант Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т, каф. докум. комунікацій і бібл. справи. — Рівне : РДГУ, 2016. — 200 с.

Видання містить тези доповідей та повідомлення, подані на Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Проблеми розвитку документально-інформаційних систем у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі», організовану кафедрою документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету. Матеріали збірника охоплюють широке коло проблем інформаційної сфери і суміжних галузей наукових знань.

Призначене для фахівців у сфері інформаційної діяльності.

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів, яка не завжди збігається з думкою редакційної колегії. Відповідальність за наведені в публікаціях дані і точність цитувань несуть автори.

© Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра документальних комунікацій і бібліотечної справи, 2016

© Редакційна колегія збірника (укладання), 2016

© Автори статей, 2016

авторів в удосконаленні форми та змісту матеріалу. У зв'язку з вищезазначеним постає питання про адаптацію понять літературного редагування в контекст документознавчої діяльності.

Отже, документна лінгвістика на сьогодні, на наш погляд, потребує подальшого концептуального уточнення та адаптації вихідних понять, розроблених у традиційних напрямках лінгвістичних теоретичних і прикладних знань.

Список використаної літератури

1. Кочерган М. П. *Вступ до мовознавства : підруч. для студентів філолог. спец. вищих навч. закладів освіти / М. П. Кочерган. — Київ : Видавн. центр «Академія», 2002. — 368 с.*

2. Кушнарєнко Н. Н. *Документоведєние : учебник / Н. Н. Кушнарєнко. — 2-е изд., перераб. и доп. [або інші стереотип. видання]. — Київ : Знання, 2000. — 459 с.*

УДК 023.4:331.101.3]:004

О. А. Дікунова

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ БІБЛІОТЕКИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Проблеми сучасного освітньо-інформаційного процесу пов'язані з новим баченням змісту інформаційно-технологічної компетентності як актуальної складової підвищення професійної кваліфікації бібліотечних фахівців, і вони потребують осмислення, теоретичного й емпіричного дослідження, розроблення нових концептуальних засад і методологічних підходів до навчання персоналу бібліотек.

Стрімке входження в бібліотечну практику інформаційних технологій, модернізація структури й змісту діяльності бібліотек потребують оновлення професійних знань. Наразі зростає потреба бібліотек у спеціалістах, озброєних не тільки ґрунтовними знаннями, ерудицією та високою комунікативною культурою, а й таких, що вміють швидко реагувати на зміни й приймати адекватні рішення та прагнуть опанувати нові актуальні знання, зокрема у сфері інформаційних технологій.

Місія бібліотеки ВНЗ як своєрідного інформаційного центру забезпечення освітньо-наукової діяльності — задовольняти інформаційні потреби користувачів та зберігати й розповсюджувати знання, відтак, чим досконалішими будуть технології, тим краще бібліотечні фахівці зможуть виконувати свою місію. Інформаційні технології потребують необхідності професійної міграції бібліотечних фахівців у нові сфери

діяльності, отже, вони виконують роль навігаторів комп'ютерних мереж, чия професійна діяльність формує нове інформаційне середовище. Комп'ютеризація і автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів потребує від персоналу вміння працювати з АБІС, електронними базами даних, мультимедійними системами, вільно орієнтуватися в інформаційних продуктах і послугах, бути аналітиком інформаційних систем, уміти обирати ефективні стратегії пошуку інформації, виконуючи роль комунікатора і менеджера в довідково-інформаційному обслуговуванні.

Наразі постає питання відповідності бібліотечних фахівців ролі викладачів, оскільки взявши на себе відповідальність за проведення навчання користувачів з формування інформаційної культури, організації самостійної роботи користувачів через Інтернет-технології, бібліотекарі повинні досконало володіти знаннями й вміннями в галузі інформаційно-комунікаційних технологій, що є обов'язковою умовою професійної підготовки фахівців бібліотечно-інформаційної сфери.

Наш досвід переконує, що результативність інформаційної освіти фахівців бібліотеки ВНЗ є ефективною саме в системі професійного розвитку, є важливою складовою програми підвищення професійної кваліфікації. Тому інформаційно-технологічна підготовка персоналу наукової бібліотеки Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький Національний університет» з 2002 року активно запроваджується в практику, зокрема завдяки таким дієвим формам навчання, як:

— *навчальні курси*: «Основи комп'ютерної грамотності» (2002), «Створення веб-сайту» (2007), «Створення електронного архіву (інституційного репозитарію)» (2013);

— *практикуми*: «Створення електронного каталогу» (2006); «Робота в АБІС УФД/Бібліотека» (2006—2012); «Формування галузевого реферативного ресурсу в загальнодержавній реферативній базі даних «Україніка наукова» (2009); «Пошук інформації в глобальному каталозі відкритого доступу DOAJ» (2015);

— *науково-практичні семінари*: «Формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу шляхом кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики» (2011); «Нові можливості сучасної АБІС. Створення електронних бібліотек» (2013); «Репозитарії, електронні журнали, електронні бібліотеки — створення, використання, інтеграція в міжнародний науковий інфопростір» (2014); «Інформаційний аналіз та інфометрична діагностика наукового документального потоку ВНЗ України» (2015); «Управління електронними ресурсами в сучасній бібліотеці» (2015);

— *майстер-класи*: «Університетська наука у світовому інформаційному просторі: моніторинг, бібліометрика, аналіз» (2015); «Альтметрікс: вимірювання впливу та видимості результатів наукових досліджень» (2015);

— *консультації* з питань використання інформаційних технологій у професійній сфері, зокрема з розробниками АБІС УФД/Бібліотека та провідними фахівцями відділу інформаційно-комп'ютерних технологій університету;

— *самоосвіта* — самостійне ознайомлення з фаховими виданнями; використання інтернет-ресурсів з професійною метою; обмін професійним досвідом з колегами.

Отже, значна увага надається практичним формам і методам, особливо у сфері використання бібліотечними фахівцями інформаційних технологій для задоволення інформаційних потреб користувачів. Саме практичне навчання дозволяє набути необхідний досвід в умовах дефіциту теоретичних знань і недостатнього розвитку інформаційно-комунікаційних компетенцій. Здібності й можливості інформаційно компетентного бібліотечного фахівця будуть розкриватися під час опанування діяльності, що потребує високого фахового рівня, а ключовим принципом обслуговування, заснованого на компетенціях, буде орієнтація на результати, значущі для бібліотечно-інформаційної сфери.

УДК 372.8:021.7

В. М. Жук

РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ПАБЛІК РІЛЕЙШНЗ І БІБЛІОТЕКА» В ПІДГОТОВЦІ БІБЛІОТЕЧНИХ ФАХІВЦІВ У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Модель підготовки бібліотечного спеціаліста вимагає формування професійних знань і вмінь, необхідних для підвищення соціального статусу бібліотеки, встановлення успішних і довготривалих відносин бібліотеки з громадськістю. Цьому сприяє вивчення дисципліни «Паблік рілейшнз (PR) і бібліотека», яка викладається в Рівненському державному гуманітарному університеті на кафедрі документальних комунікацій і бібліотечної справи.

Дисципліна «Паблік рілейшнз (PR) і бібліотека» належить до факультативних (вибіркових) навчальних дисциплін. Вивчають дисципліну майбутні бібліотекарі на третьому курсі навчання. За змістом ця дисципліна не є абсолютно новою. Вона виокремилася з класичної фахової дисципліни «Бібліотечно-бібліографічний менеджмент і маркетинг». Проблеми PR в соціокультурній сфері, а також в бібліотеках